

2021

15. Januar

Notat

NATOs strategi mot 2030

Forfatter: Geir Hem

«NATO 2030»

Et notat fra «Stopp NATO analyse» januar 2021

Innledning

Advarsel! Dette er sterke saker!

NATO arbeider med et nytt strategisk konsept. En såkalt 'refleksjonsgruppe' la 25. november fram en rapport «**NATO 2030: united for a New Area**». Rapporten er opplysende og ikke minst skremmende – sett fra et fredsperspektiv.

Rapporten er et ordrikt forsøk på å forklare NATOs eksistensberettigelse, og begrunnelse for å «bli sterkere», vektlegge «den politiske dimensjonen», bli mer globalt orientert og styrke NATO-fellesskapet. Som bakteppe vises det til globale endringer og nye trusler.

«NATO 2030» er selvsagt ikke et nøytralt dokument. Det er et partsinnlegg, men også på mange måter veldig overflatisk i virkelighetsbeskrivelsen og forståelsen av endringer som skjer. Det kan nesten virke patetisk og ha preg av skolestilformat. Dokumentet kan knappest kalles et analysedokument, men framsetter en del påstander som passer i NATOs selvhevdende bilde. Det er likevel viktig å se nærmere på hva som faktisk sies, ut i fra alvoret av de konsekvensene og anbefalingene som strekes opp.

NATOs diskusjoner følger av geopolitiske forandringer, endringer i styrkeforhold, pop-up av interne uenigheter og behov for å sikre disiplin i egne rekker. Det skinner lett igjennom at dokumentet er et interessebasert dokument for å begrunne NATOs «relevans» og framtidige eksistens. Noe av det mest skremmende er, at det med sin selverklærte og selvforsterkende legitimering, kan bidra til å øke spenninger og bli en større krigsaggregator.

Dokumentet viser usminket at NATO ikke er en 'forsvarsallianse', men et redskap i en maktkamp. Maktkampen ikles fraser om forsvar av vestlige demokratiske verdier, rettsstatsprinsipper og sin egendefinerte høyverdige internasjonale orden. Det tegnes et bilde om at 'ordenen' og verdifellesskapet er tuet av «systemiske rivaler». Med vektlegging av «den politiske dimensjonen»

og redskapene for å få det til, vokser det fram et fastere institusjonalisert maktinstrument, som også får mer overnasjonal karakter enn tidligere.

På mange måter skimtes konturene av et sterkere monster med flere tentakler som kan kan sette verden i flammer. La oss dissekere innholdet nærmere. Det er grunn til en advarsel. Dette er sterke saker!

Innhold

Innholdsliste

Innledning.....	2
Innhold.....	3
.....	3
Kartet tegnes med et maktpolitisk utgangspunkt.....	4
NATOs terrengbeskrivelse.....	4
For å holde på sin maktposisjon i en verden under forandring, må fiendebildet ropes høyt....	5
Falske og virkelige trusler.....	7
Viktige og farlige punkter i NATO-strategien.....	8
Legitimering av NATO.....	8
NATO som religion.....	9
Styrke «den politiske dimensjonen».....	9
Sverge troskap.....	11
NATO som institusjonelt overnasjonalt organ.....	13
NATO beklager at land går egne veier. NATO som merkevare må styrkes.....	14
Atomvåpen strategien ligger fast.....	15
Åpner for militære aksjoner uten full oppslutning.....	16
Utvider trusselbildet og kamparenaen.....	17
NATO som systemforvalter.....	19
NATOs system.....	21
Det er ikke NATOs trusselbildet som skremmer, men NATOs egen strategi.....	21

Kartet tegnes med et maktpolitisk utgangspunkt

NATOs generalsekretær (en offensive Jens Stoltenberg) ba om anbefalinger på tre områder:

- «Styrke alliert enhet»
- «Gjøre NATO sterkere»
- «Styrke NATOs politiske dimensjon»

Det tegnes et bilde av hvordan de skal få dette til. Beskrivelsen om hvorfor har karakter av sjablongmessig fraser, som egentlig inneholder lite nytt, og har som mål at terrenget skal passe til kartet. Tiltakene som foreslår har likevel høyst alvorlige karakterer.

NATOs terrengbeskrivelse

Verdenssituasjonen er preget av ustabilitet mellom stormakter. Økonomisk og politisk utvikling, internasjonalt samkvem mellom mennesker og land, finans- og kapital-regimer er under endring, og bruk av teknologi endrer samfunnsmessige strukturer og samhandling. Maktfordeling og tidligere 'rule-of-order' utfordres. I denne situasjonen framstår NATO tydelig som en part i maktpillet og forsvarer av 'old times religion'. De framstiller seg selv som viktig i en kamp mellom det 'onde og det gode'.

I en situasjon hvor det blir mer synlig at den gamle orden hverken er så stabil som ønsket (uro i egne rekker og utfordres av konkurrenter), eller så sterk og hegemonisk som ønsket (tegn på multipolar verden), så viser NATO revir og intensiverer sin ideologiske kampanje til støtte for sine militære eventyr. Det manes til politisk samhold og forsvar for 'vestens verdier'.

Det er nesten ironisk at NATOs ideologiske kampanje skjer i tider hvor vestens liberalistiske frihetsideal, demokratisyn og folkerettslige grunnlag i stadig større grad blir avkledd som dekknavn

for egen maktutfoldelse. Med to pennestrøk bryter USA folkeretten og anerkjenner Israels folkerettsstridige okkupasjon og 'gir' Vest-Sahara til Marokko. Avtaler som nylig er inngått i Midt-Østen handler om å befeste autoritære diktaturer med kjøp og slag av våpen som sentrale ingredienser. NATO-medlemmer som Tyrkia og Ungarn er vel heller ikke akkurat kjent som de største demokratiforsvarere – for å si det mildt. Fra 1. januar 2021 har Tyrkia overtatt ledelsen over Natos 'Very High Readiness Joint Task Force' (VJTF). Dette skjer samtidig som journalisten Can Dündar er dømt til 27 års fengsel i Tyrkia for «spionasje og terroraktiviteter». Innholdet i dommen er at journalisten avslørte Tyrkias våpeneksport til 'islamittiske' opprørere (les terrorister) i Syria i 2015.

«All politisk retorikk forenkler.. Fortellingene om oss og de andre er ikke tomme ord, de legger føringer på praktisk politikk.. De andre framstilles som så farlige og forskjellige fra oss at de synes å utgjøre en eksistensiell trussel – samtidig blir 'vi' selv de rene, gode og defensive.»

Sitatene over er fra Julie Wilhelmsens (NUPI) treffende beskrivelse i Morgenbladet 22. oktober.

Minda Holm (NUPI), er inne på noe av det samme i Klassekampen 2. juni. «*Liberale staters identitet har både historisk og nå blitt bygget opp gjennom å stigmatisere andre stater*».

Det er i dette bildet NATOs historiefortelling, trusselbilder og terrengforståelse må forstås.

For å holde på sin maktposisjon i en verden under forandring, må fiendebildet ropes høyt

Den globale rivaliseringen er virkelig. En oppdatering av fiendebildet har rot i endringer som finner sted, men har samtidig et tydelig maktpolitisk formål.

«The fundamental purpose of NATO is more demonstrably clear today than it has been for decades.» (fra 'NATO 2030' rapporten).

Strategirapporten begynner med å glorifisere NATOs egen historie – som makthavere tradisjonelt gjør. Dette gjøres i nærmest religiøse vendinger. «*NATO stands as history's most successful alliance.*» Ingen ydmykhet der i gården. Suksess for hvem? For millioner av flyktninger, kriger, intervensjoner og brudd på folkerett?

Javisst har NATO vært en suksess, for maktutøvelse og kontroll. Rapporten sier også rett ut at NATO vant 'den kalde krigen'. Det kan vel betviles sterkt at Sovjetunionens sammenbrudd var resultat av USA/NATOs 'seier', men de grep ihvertfall sjansen med sin offensiv østover i etterkant. Det er betegnende hvordan strategirapporten omtaler dette:

«I tråd med Alliansens rolle, representerte denne østlige utvidelsen både avslutningen av det geopolitiske vakuum i Europas øst som hadde vært en viktig kilde til tidligere konflikter, og reinkorporering av tidligere fangenskap-nasjoner inn i det demokratiske Vesten.»

«Reinkorporering inn i det demokratiske Vesten», det var svaret på tidligere lovnader om at NATO ikke skulle utvide seg østover ved Sovjetunionens sammenbrudd og Berlinmurens fall.

NATOs selvrosende suksessbilde om fred kan også med rette karakteriseres som 'fake'. Både i lys av historien, og SIPRIs (Stockholm International Peace Research Institute) siste status om at verden ikke har hatt like stort antall væpnede konflikter som i dag (om enn små) siden 1945.

Når glansbildet nå begynner å slå sprekker og USA/NATO møter motstand og intern uro, må fiendebildet oppdateres, og «NATO må tilpasse seg». Det samme skjedde etter Sovjetunionens sammenbrudd. Faren fra øst, ble etterhvert byttet ut med NATOs 'out-of-area' aksjoner og kamp mot terrorister (definert i sitt bilde). Dette suppleres nå med ny fare fra nære og fjerne østen.

Det oppdatert fiendebilde i dag er en fortsettelse av det som har kommet til syne i uttalelser fra NATO-toppmøter de siste årene. Trusselbildet oppsummeres nå mer helhetlig for å vedtas formelt i NATOs såkalte 'strategiske konsept'.

Vi lever «i en verden av «**systemiske** utfordrere og voksende trusler» er mantraet. Fiendebildet bygger på at Russland nærmest har gjenoppstått fra de døde og at Kina i pakt med sin økonomiske vekst viser muskler. Økonomiske og politisk konkurranse blir pakket inn i et ideologisk slør om kamp mellom den frie (vestlige) verden og autoritære styresett. Dette omtales ikke som småting, men som systemiske rivaler.

Nato er utsatt for «*systemisk rivalisering, vedvarende aggressivt Russland, fremveksten av Kina og EDTs (bruk av forstyrrende elektroniske teknologier).. samme tid som den står overfor forhøyede transnasjonale trusler og risikoer.*»

Det er kontroll det dreier seg om!

«Autoritære regimer som vokser seg sterke og truer det demokratiske USAs hegemoni» (John Bolton).

Falske og virkelige trusler

Hva som er trusler kommer selvsagt an på hvem som snakker og trusler for hvem.

- For folk og nasjoner, som blir utsatt for overgrep og press fra en stormakt – USA/NATO, Russland/Kina eller andre -, blir overgriperen en trussel
- At Russland markere styrke og at Kina vokser og blir en økonomisk og mer synlig aktør og konkurrent, kan selvsagt også ses som en trussel for USA og alliertes konkurransekraft, hegemoni og kontroll – selv om makteliter overdriver fiendebildet av indremedisinske grunner. Da blir endring i maktforhold, i seg selv, definert som «aggressivitet». Fra begge/alles sider kan da militær aktivitet bli begrunnet som «sikkerhets» og forsvarspolitiske tiltak – ikke for folk (selv om de prøver å få oss til å tro det), men for sin makt og kontroll.

Russland og Kina kan framstå som fiender – til maktsentre i USA og allierte. Dette er fiender i et maktspill mellom konkurrenter. Selv om de all har svin på skogen, så er NATOs trusselbildet først og fremst et uttrykk for en stormaktsrivalisering og kamp om maktelites internasjonale orden. Dette skjer også i lys av at Europa svekkes økonomisk og opplever sprekker i politisk samhold. Rekkene må samles.

NATOs svar og tiltak blir ikke et forvar for folk og fred. Tvertimot bli selve stormaktsrivaliseringen - med militær opprustningen, handelskriger og medfølgende ideologiske og politiske kampanjer - en overordnet trussel for folk og nasjoner, med økende krigsfare.

NATOs strategi mot 2030 gir alvorlig grunn til bekymring og er farlig. Den ideologisk og militære offensiven som kommer til uttrykk – også i media generelt –, kan gi varsler om at vi lever i en førkrigstid . Vi pepres daglig med nye spionanklager, teknologiske angrep og datalekkasjer som rettes mot 'fiendehold'. Vi har vel ikke levd i fredelige tider fra før av, men opptrappingen og den økte spenningen bygger opp til større konfrontasjoner – i en tid hvor kjernevåpen inngår mer direkte i en krigstrategi. Vi lever i skumle tider!

Viktige og farlige punkter i NATO-strategien

NATOs strategi mot 2030 legger på flere områder opp til et kvalitativt sprang i maktkonsentrasjon og konfrontasjonslinje. Dette er ikke småtteri. Under vises til noen smakebiter, men dette er bare utplukk av en lang liste. I flere sammenhenger under taler sitatene for seg.

Legitimering av NATO

Det har kommet fram uenigheter og ulike syn, også blant NATO-medlemmer, rundt samholdet og nytten av 'Det Nordatlantiske samarbeidet'. Nå må rekkene samles. Da må fiende- og trusselbildet oppdateres og 'formidles'.

Et punkt som går igjen er at det er et mål i seg selv å vise **NATOs relevans**.

«Refleksjonsgruppens visjon for NATO i 2030 er en allianse definert av vitalitet, nytte, relevans og utholdenhet. Ved slutten av tiåret, uansett strategisk miljø.»

«NATOs politisk dimensjon må tilpasse seg for å opprettholde og styrke effektiviteten så vel som å sikre den relevans for alle allierte. For dette formål tilbyr denne rapporten 138 anbefalinger»

Tenk over det faktiske innholdet ved at en militærallianse begrunner sin strategi ut i fra å sikre sin egen relevans. Militær makt med våpen blir i seg selv et mål. Var det noen som snakket om en forsvarsallianse.

Det å definere sin egen relevans kan ses på som en desperat og defensiv strategi – i tider med tvil og tro. Men i helheten, som det legges fram i strategien, så er det både et ideologisk samlende forsøk og et middel for å propagandere mer offensive tiltak.

Strategidokumenter sier åpent at NATO må «vise 'verdi' for medlemslandene, og at det er et mål å finne intensiver for å få land til å se positivt på NATO.»

NATO som religion

I stedet for å satse på multilateralt og ikke-ekskluderende samarbeid (som FN..) så framheves NATOs egenverdi som lands store beskytter.

«Hvis det skal være vitalitet og vekst i konseptet med Atlanterhavss-felleskapet, så må NATO gjennom sine medlemsregjeringer demonstrere at denne internasjonale organisasjonen har noe spesielt å tilby sine medlemmer som ikke er tilgjengelig for dem i FN eller andre internasjonale foreninger.»

Styrke «den politiske dimensjonen»

Dette innebærer flere elementer:

- Politisk enighet legges som et sterkere premiss for militarisme
- NATO skal spille en større politisk rolle – regionalt og internasjonalt
- NATO-landene skal koordinere sin utenrikspolitikk i større grad og blir mer globalt orientert
- NATO skal legge et sterkere politisk grunnlag for samarbeid mel EU og overfor ulike multilaterale organisasjoner

Økt politisering er første prioritet

«Spørsmålet om hvordan NATO skal gå til denne oppgaven med å styrke politisk samhold og konvergens for utfordringene i en ny tid er hovedtema i denne rapporten. En sentral påstanden er at uansett hvor utfordrende det kan være å oppnå, trenger NATO kritisk politisk konvergens på førsteordens spørsmål fordi den store skalaen av trusler, og særlig den samtidige geopolitiske og ideologiske utfordringen fra Russland og Kina, vis konsekvenser for sikkerheten og velstanden til oss alle. I en slik setting, NATOs politiske ansvar og mulighet er virkelig enormt - å forbli plattform som Alliansen organiserer seg rundt i en tid med virkelig globale utfordringer. Et slikt NATO ville fortsatt være ikke bare en beskytter av kjerneområdet, men en kilde til stabilitet for en ustabil verden.»

Med NATOs offensive medlemsrekruttering så har det dukket opp mere politisk splid i alliansen. De må samle rekkene. Det understrekes nå at politisk enighet er en forutsetning for militær effektivitet. Dette er også en bakgrunn for økt vektlegging om den «politiske dimensjonen».

Økt politisering speiler også motsetninger mellom Europa og USA. Det vises både til at:

«Noen Europeerne er bekymret for at USA vender seg innover - eller at deres forpliktelse til deres kontinent vil avta etter hvert som det øker fokuset på Indo- Stillehavet.»

og

«Noen amerikanere er bekymret for at europeere vil unngå ansvar for det felles forsvaret - eller til og med følge en vei for autonomi på en måte som splitter Alliansen. Innenfor NATO har det oppstått splittelser og representativt demokrati utfordres. På mange måter kan alliansen sies å være formidabel i militær styrke; men det er langt fra usårbar for slik politisk turbulens.»

Så bakgrunnen for økt politisering er tydelig på flere måter. I tillegg til konkurransen mellom USA og EU – handelspolitisk, teknologisk og finansielt/skattemessig, så har tyngdepunktet for USAs interesser i større grad flyttet seg fra Europa til Asia. Det betyr at innholdet i de transatlantiske forbindelsene handler stadig mer om verden utenfor Europa. Det betyr at det nå blir sett på som viktigere hvordan EU stiller seg i andre internasjonale spørsmål der USA har sterke interesser.

Det betyr at transatlantiske forbindelser i større grad må ses i lyset av den globale rivaliseringen mellom USA og Kina. Kina må konsolideres politisk som felles europeisk fiende og NATO må bidra til det.

En del av politiseringen er at det søkes **nærmere tilknytning mellom NATO og EU**. Dette har åpenbart også siktemål om å bremse europeisk autonomi.

«NATO og EU bør søke å styrke tilliten og forståelsen på høyeste nivå...NATO bør ønske EUs innsats mot en sterkere europeisk forsvarskapasitet velkommen i den grad disse styrker NATO, bidrar til en rettferdig transatlantisk byrdefordeling, og fullt ut involvere ikke-EU-allierte. Pågående europeisk innsats bør bli bedre brukt til å øke andelen europeiske allierte til støtte for NATOs kapasitetsmål.»

Sverige troskap

Vektlegging av NATOs politiske dimensjon generelt munner eller ut i flere konkrete forslag. Et forslag er at medlemslandene skal gjenta troskapseden.

«Å opprettholde politisk samhørighet og enhet må være en utvetydig prioritet for alle allierte. Allierte på begge sider av Atlanterhavet må bekrefte sin forpliktelse til NATO som den viktigste institusjonen for forsvaret av det euro-atlantiske området. Allierte bør forplikte seg til en kodeks for god oppførsel til overholde ånden så vel som bokstaven i den nordatlantiske traktaten. Allierte bør opprettholde og oppfyller avtalte krav til byrdefordeling NATO bør gjenopprette sin kjerneidentitet som en allianse forankret i prinsippene for demokrati, og allierte bør vurdere å etablere et senter for fortrefelighet for Democratic Resilience dedikert til å gi støtte til individuelle allierte, på deres forespørsel, for styrke Social Resilience for å motstå innblanding fra fiendtlige eksterne aktører i funksjonen av deres demokratiske institusjoner og prosesser.»

Forplikte seg til «en kodeks for god oppførsel». Her skal det disiplineres. Skremmende er det også at det åpnes for innblanding i enkelte lands 'institusjoner og prosesser'. Det er jo egentlig ikke noe nytt, men formuleringer om dette åpent i en strategi kan bety at skruen strammes.

Også såkalte 'partnerland' skal disiplineres.

«NATO bør skissere en global plan for bedre bruk av partnerskap for å fremme NATOs strategiske interesser. Den bør skifte fra den nåværende etterspørselsdrevne tilnærmingen til en interessedrevet tilnærming og vurdere å gi mer stabile og forutsigbare ressursstrømmer for partnerskapsaktiviteter.»

Og tenk globalt – mer out-of-area. Et sentralt poeng i strategirapporten er at NATO må utforme «et globalt 'blueprint'» for hvordan partnerskap i ulike regioner skal utnyttes for å fremme Natos strategiske interesser. Siden NATO definerer fiender på en global skala, legges et politiske og ideologiske grunnlag for at Nato skal være **en allianse for global krigføring.**

Selv om NATO-traktaten opprinnelig hadde paragrafer om forsvar av felles verdier, så kan en økt politisering faktisk undergrave en grunnleggende forutsetning for å se på NATO som en forsvarsallianse for uavhengige og selvstendige stater. For hva er artikkel 5 (alle for en) verdt hvis politisk uenighet ikke gir en full sikkerhetsgaranti?

NATO som institusjonelt overnasjonalt organ

Til nå har NATO på en måte vært en allianse som har vært basert på enstemmighet og nasjonale selvstendige beslutninger om militær deltakelse og 'commitment'. I det siste har NATO gjennom uttalelser, og utspill fra generalsekretæren, stadig oftere tatt en tydelig politisk rolle. I En sårn situasjon har også uenigheter innad vokst som et egendefinert sikkerhetsmessig problem for alliansen. Selv om den nye strategien fortsatt har noen formuleringer om nasjonal selvstendighet, så er det flere tiltak som peker i en overnasjonal retning.

«Allierte må bekrefte at Nord-Atlanterhavsrådet (NATO) har en rolle som et ekte forum for konsultasjon om viktige strategiske og politiske spørsmål. Allierte bør streve for å holde nasjonal politikk i samsvar med politikklinjens utviklet i NATO.»

Dette er usminket forsøk på å legge føringer for nasjonal utenrikspolitikk. Det skal settes NATO-stempel på (all) utenrikspolitikk.

Og det finnes mye mer av samme ulla:

«Å tillate tvister om temaer som er 'NATO-eksterne' til å påvirke Alliansens effektivitet, kan gi langvarige skader for Alliansen (Allowing disputes that are external to NATO to infect the functioning of the Alliance could cause long-term damage to the Alliance). For å opprettholde enhet og styrke kollektiv handling fremover, må allierte hele tiden bekrefte og demonstrere, ved handlinger så vel som ord, deres forpliktelse til den politiske identiteten og strategiske mål for Alliansen.»

«Alliansen ville ha fordel av å vedta et langsiktig perspektiv og å omfavne visjonen til NATO fra tidligere tiår - som et forebyggende verktøy for å forme dens miljø i stedet for først og fremst et instrument for å håndtere kriser når de allerede har brutt ute. Denne proaktive mentaliteten bør gjennomsyre hvordan allierte tenker på å styrke NATOs politiske rolle, samhörighet og enhet, og konsultasjon og beslutningstaking for det kommende tiåret.»

«..betydelig forbedring kan oppnås ved å styrke NATO som forum som tar for seg de større strategiske spørsmålene allierte står overfor. Den bemerker det presserende behovet i en tid av økende systemisk rivalisering, for at Alliansen skulle være mindre reaktiv og mer frontfot i innstillingen og debatten om den strategiske horisonten, og ytterligere notater fordelene med politisk konsultasjon blant allierte, selv i slike tilfeller når NATO ennå ikke er operasjonalisert for det aktuelle formålet.»

Slike overnasjonale føringer skal ikke bare gjelde generelt, men også i forhold til fiendebilder og i konkrete sammenhenger:

NATO frykter at enkelte land vil «gå tilbake til 'business as usual» overfor Russland. Derfor heter det at: «NATO-enhet om Russland er det dypeste symbolet på politisk samhold.. NATO-allierte må følge felles (NATO) retningslinjer når de formulerer sikkerhets- og forsvarsrelatert på nasjonalt nivå overfor Russland»

Merk forøvrig at det legges opp til ubetinget **økning av sanksjoner** overfor Russland:

«Alliansen bør vurdere en dynamisk med trinn for å øke kostnadene for russisk aggresjon - f.eks. koordinering for å stramme inn i stedet for bare å fornye sanksjoner.»

NATOs tentakler skal også forankres utenfor NATOs egne institusjoner.

«Når det gjelder politisk struktur, bemanning og ressurser, trenger NATO en sterk politisk dimensjon for å matche den militære tilpasningen» «NATO bør opprette et senter av høyere læring for å kultivere fremtidig talent utenfor NATO..»

NATO beklager at land går egne veier. NATO som merkevare må styrkes

«De (enkelte land) har heller ikke prioritert proaktiv og konsekvent kommunikasjon til støtte for Alliansens mål. Mot trusselen fra stater og ikke-statlige aktører som bruker aggressiv taktikk, under terskelen til konvensjonelle styrker, for å utfordre og undergrave Alliansens verdier og samhold, må NATO sørge for at landene er klar over og i stand til å forhindre og svare med objektiv og faktisk informasjon.»

«Et sentralt element vil være at NATO opprettholder et sterkt og tydelig merke (brand) å bringe sammenheng og formåls enhet til de mange undermerkene. Dette vil tjene målet om å øke publikums anerkjennelse, kjennskap til og støtte for Alliansen.»

Rene ord for penga – NATO-land skal tale med en stemme og ha orden i rekkene.

De enkelte land må «avstå fra politisk motivert blokkering som involverer saker ekstern til NATO» (Refrain from politically motivated blockage involving matters external to NATO;)

«Politiske avvik innen NATO er farlige fordi de muliggjør eksterne aktører, og spesielt Russland og Kina, for å utnytte forskjeller mellom allianselandene»

«NATO bør innføre en praksis med konsultasjoner innenfor alliansen før møter med andre internasjonale organisasjoner. Gruppen bemerker verdien allierte har av å snakke med én stemme på globale saker. Det krever konsultasjoner i områdene beskrevet i Nord-Atlanterhavstraktaten før, eller uformelt på kanten av, møter i f.eks. FN, G-20 og andre fora.»

Noen som tror at Norge vil ha en selvstendig stemme i FNs sikkerhetsråd med en sånn NATO-strategi..

Atomvåpen strategien ligger fast

«Atomvåpen har vært en kritisk søyle i NATOs kollektive forsvar siden oppstarten. Videre kjernefysiske delingsordninger spille en viktig rolle i sammenkoblingen av Alliansen og bør forbli en av hovedkomponentene i sikkerhetsgarantier og udelbarheten av sikkerhet i hele det euro-atlantiske området... det er av kritisk verdi av å opprettholde en effektiv kjernefysisk avskrekkelse.»

Merk at NATO her understreker 'alle-for-en' når det gjelder atomvåpen – som en 'delingsordning'. Det betyr i praksis at NATO ikke bare er en forvarer av eksisterende atomvåpen, men legger nye atom-egg ved nye medlemsland og partnere.

«Allierte bør også huske (recall) sin stilling når det gjelder traktaten om forbud mot atomvåpen (Ban-traktaten), nemlig at den aldri vil bidra til praktisk nedrustning, og vil heller ikke påvirke folkeretten.

Dette er drøy kost og sier sitt, men behovet for å uttrykke såkalt "recall" skyldes vel også at de merker motstanden og oppslutningen om atomvåpenforbud på kroppen.

«NATO bør bedre kommunisere om nøkkelrollen til sin kjernefysiske avskrekkelsespolitikk for å sikre sikkerheten til de allierte og deres befolkninger, og dele dens verdier og prinsipper for å effektivt motvirke fiendtlig innsats for å undergrave denne viktige politikken. Det skal systematisk nå ut til, og søke å informere, ekspertsamfunnet og det sivile samfunn.»

Åpner for militære aksjoner uten full oppslutning

«NATO burde styrke tiltak for å sikre at beslutninger blir implementert og ikke utvannet.. NATO burde skape en mer strukturert mekanisme for å støtte etablering av koalisjoner i eksisterende alliansestrukturer og bør undersøke måter å begrense beslutningstaking i krise.. For å takle økende hyppighet av blokkeringer i enkeltland som involverer eksterne bilaterale tvister, bør den vurdere heve terskelen for slike blokkeringer til ministernivå.»

Vi har sett at et eller flere tidligere NATO-land har deltatt i kriger som del av såkalte 'koalisjoner av villige' – ofte USA-ledet. Nå skal det lages større rom for flere direkte NATO-ledete koalisjoner også hvor enkelte land reserverer seg. En struktur for hyppigere krigføring.

Utvider trusselbildet og kamparenaen

NATOs trusselbilder endrer seg stadig. I tillegg til å utpeke land og regjeringer som fiender knyttet til militære aktiviteter, så legges fortsatt vekt på 'kamp mot terror' (egen definisjon av terrorister). Denne gangen vektlegges i tillegg trusler mot infrastruktur, og bindinger som følge av teknologi og økonomiske- og handelsmessige forhold.

Det er godt dokumentert at handel og økonomiske forhold kan brukes i maktpolitiske spill uansett formelt styresett i selger-kjøper-land. Det er også godt dokumentert at overvåking og 'cyberkriminalitet' foregår på tvers av politisk vennskap – ref USAs overvåking av nettverk og datatrafikk.

Det er vel ganske opplagt at digitalisering og teknologiske avhengigheter er en arena for maktkamp i våre dager. På samme måter som tidligere kamper om transportveier og ressurser.

NATO er bekymret for at enkelt lands valg av teknologi «*svekker interoperabilitet og potensielt stimulere avhengighet av rivaliserende stater.. NATO må øke tempoet og omfanget av dets politiske fokus på dette området hvis det virkelig ønsker å motvirke truslene og høste fruktene som følge av ny teknologi..NATO har en viktig rolle å fremme utviklingen av en felles strategi, forankret i en alliansevid EDT-trusselvurdering*». (EDT er bruk av forstyrrende elektroniske teknologier)

Realiteten er at lands selvstendige valg av tekniske løsninger og handelspartnere blir definert som felles trusler bare hvis leveransene ikke kommer fra 'venner' og allierte. Det betyr at disse truslene settes inn i stormaktsrivaliserings-perspektivet – og ikke handler om sikkerhet, trygghet og selvstendighet.

Også bekymring for ferdsel og energiforskyvninger vektlegges nå mer direkte. I et rivaliserings-perspektiv er det en viss logikk i dette. Det som NATO-strategien gjør, er å løfte disse områdene inn i sitt helhetlige trusselbilde i den ideologiske kamp om verdier. Og dette defineres som globale transnasjonale trusler. Dette sammenfaller med å definere verdens (kommende) største økonomi (Kina) som en trussel siden de ikke er lik oss og ikke deler våre 'verdier'.

NATO sier at de skal vektlegge regional (transatlantisk) operasjonalitet, men tenke globalt. Men det utvidete trusselbildet åpner for globale operasjoner. At globale og transnasjonale forhold kan ha regional effekt, kan begrunne det meste. Et bilde med transnasjonale trusler passer jo også veldig godt inn i et mål om å sikre internasjonal kontroll for sitt styringssystem og «USAs hegemoni».

I sammenhengen advares det også for ulike former for påvirkning, desinformasjon og propaganda. Andre land truer «vestlige demokratiske institusjoner og prosesser» - kamparenaen utvides. Sikkerhet utvides – fra territorial militært forsvar – til kontroll over sivilsamfunnet og 'verdier'.

«Grensen mellom sivile og stridende blir uskarpe gjennom bruken av fullmakter og private militære selskaper, desinformasjon og undergravning. Alt dette, og hybrid terrororganisasjoners aktivitet, søker å svekke og splitte allierte innenfra ved å undergrave samfunn, samhold og vår livsstil. Dermed har NATO måttet bruke stadig mer tid på å utvikle politiske og ikke-politiske verktøy for å motvirke hybridaktiviteter som nye tilnærminger til attribusjon, avskrekking i hybriddomenet, og takling av desinformasjon.»

Situasjonsbeskrivelsen i sitatet over passer veldig godt på USA og NATOs egen virksomhet. (ref Terje Alnes artikkel: «Obs! Krig pågår» – Spartakus.no - <https://spartakus.no/2021/01/02/obs-krig-pagar/>)

NATO må styrke motstandsdyktigheten mot såkalte sammensatte trusler, heter det. Dette betyr enda mer samarbeid med sivilsamfunnet, næringsliv og private aktører.

«NATO bør utvide samarbeidet med privat sektor, utover 'klassiske' partnere i forsvaret industri og inkluderer et mentor- og opplæringspartnerskap med utvalgte teknologibedrifter som er rettet mot å importere dypere teknologisk kunnskap i organisasjonen. Å bygge nye partnerskap i NATO med privat sektor, akademia og frivillige organisasjoner vil gjøre det mulig for alliansen å øke bevisstheten, dele data og kreativt utnytte erfaringer og kunnskap.»

Det militærindustrielle komplekset vil nok se gode forretningsmuligheter i tida framover.

NATO skal «styrke Social Resilience for å motstå innblanding fra fiendtlige eksterne aktører i funksjonen av deres demokratiske institusjoner og prosesser». Poenget er at det er NATO som legger sine premisser og definisjonsmakt til grunn.

«Målet skal være å bringe NATOs sivile og militære muligheter sammen i ett sammenhengende rammeverk. NATO burde fortsette å støtte allierte i deres forsøk på å øke motstandsdyktigheten i sine nasjonale samfunn og robuste samfunnssikkerhet. Alt dette bør omfatte:
- desinformasjon, politiske tiltak, involvere partnere..»

Vi kan vente oss ytterligere natofisering og utvidelse av den NATO-norske ordboka.

Utvidet og sammensatt trusselbilde brukes også som begrunnelse for politisk samling og press overfor de enkelte landene.

«Dette bringer inn skarpere fokus på den sentrale politiske oppgaven for NATO i vår tid: å konsolidere den transatlantiske alliansen for en æra med strategisk samtidighet, der mange sammenkoblede trusler møter Alliansen samtidig. Et slikt miljø vil kreve at NATO bygger på de økte politiske konsultasjonene som har blitt funnet sted i Alliansen de siste årene for å gjøre Nord-Atlanterhavsrådet til det unike og essensielle forum for konsultasjon om de viktigste strategiske spørsmålene, inkludert større nasjonal sikkerhetsutvikling, felles status for trusler, felles sikkerhet og nasjonal operasjonslitet - eller evnerelatert avgjørelser - som har innvirkning på Alliansen og dens medlemmer.»

NATO som systemforvalter

Når NATO legger til grunn at vesten/USA står overfor en «**systemisk**» rival og utfordrer, så viser det ganske godt hva NATO faktisk er. NATO er en systemforvalter!

En systemforvalter er noe langt annet enn en forsvarspolitisk militær allianse. Opp gjennom historien har ulike land inngått militære allianser for å forvare sine territorier mot angripere. Dette er konkrete allianser i bestemte situasjoner mot konkrete angripere. Det NATO gjør, er å legge en plattform for en permanent - «varig» - allianse. De institusjonaliserer sitt maktapparat overfor et vidt spekter av globale og transnasjonale 'fiender'. Fingrene legges ikke i mellom for å definere målet – en internasjonal 'rule-of-order' – basert på sitt system, makt, kontroll og (ønske om) hegemoni. Dette skjer i en situasjon hvor verden roper på felles- ikke-ekskluderende løsninger (ref helse og miljø).

I en demokratisk og folkerettslig ramme er det opp til folk selv å bestemme og ev bytte system. Noen systemer kan bli foreldet. Det er en egen diskusjon. Men situasjonen i dag er at vi lever i en verden med forskjeller. Det gjelder ulikheter i styresett, politisk og økonomiske mekanismer og ulik grad av rettigheter, friheter, kontroll og overvåking.

Dette kan være problematisk (egentlig kritisk), siden det er skrikende behov for fellesskapsløsninger. Men inntil verden er blitt et bedre sted for alle, så har mennesker og stater etablert samhandlings-mekanismer og kommunikasjonsløsninger, internasjonale avtaler og konvensjoner. Disse er nettopp basert på retten til ulikheter, selvstendighet og suverenitet, og samtidig viktigheten av sameksistens på tvers av ulikheter.

Selv om verden krever nye globale fellesskapsløsninger, så er det også akutte behov for samhandling og interoperabilitet innenfor visse rammer.

Interoperabilitet er en egenskap som innebærer at systemers grensesnitt er lagt til rette for å kunne arbeide sammen med andre systemer.

Dette er motsatsen av det som NATO legger opp til. På mange måter er NATO nettopp en trussel mot solidarisk sameksistens og fellesskap. På sitt hvis blir NATOs maktapparat en trussel mot både enkeltland og en solidarisk internasjonal orden basert på folkerett og menneskerett (det har også vist seg i praksis). De setter seg selv i en rolle på lik linje med FN og ikke-ekskluderende internasjonale organisasjoner, men er noe helt annet.

I NATO-norske ordbøker, såvel som i media og regjeringsdokumenter, omtales også FN og NATO som nærmest likeordnete multilaterale organisasjoner. Dette er ikke bare en sak for språkrådet, men del av en ideologisk maktpolitisk retorikk.

Natos rolle som internasjonal systemforvalter har ikke noe med lands forsvarsrett å gjøre – de er en stormakts- og systemforvalters redskap i en maktkamp som nettopp utgjør en trussel mot folk og nasjoner.

NATOs styrke- og maktpolitisk konsept, såvel som trussel-retorikk, legger grunnlaget for en generell militarisering. Å mikse sammen 'systemforvaltning' med forsvar av land, frihet og selvstendighet er også ikke bare å blande kortene, men bidrar til en prinsipiell legitimering av krigføring. Med det undergraver NATO folkerettslige prinsipper til tross for sin egen tåkelegging som 'fredsbevarende'.

NATOs system

«NATO er både en militær og politisk allianse. Samtidig som NATO målbærer og er et redskap for Vesten/USAs finansinteresser og våpenindustri, så fungerer alliansen som et maktmiddel for å sikre vestens markedsliberalistiske styresett og «sine» rammebetingelser for vestens liberalistiske og markedsøkonomiske system.»

Sitatet over er fra organisasjonen Stopp NATOs program.

Den svenske forfatteren Nina Björk spør i boka «Om man älskar frihet» om hvordan vi kan forvente at våre politiske verdier skal være toleranse, fellesskap og medmenneskelighet når frøene er sådd i en jord av konkurransetenkning og redsel?

NATO er en operativ forvalter av et system for å sikre at stadig flere områder overføres til markedet og konkurranseprinsipper der alle er i konkurranse mot hverandre. Stormaktsrivalisering og militarisering følger i kjølevannet.

Det er ikke NATOs trusselbildet som skremmer, men NATOs egen strategi

Transnasjonale trusler og et sammensatt trusselbilde brukes som NATOs egen forklaring på indre problemer i NATO:

«Mens NATO sto overfor en stor trussel i den kalde krigen og ingen jevnaldrende konkurrent i den umiddelbare perioden etter den kalde krigen, står NATO i dag overfor to systemiske rivaler, den varige trussel om terrorisme, ustabilitet langs NATOs sørlige periferi, en dramatisk skiftende teknologisk landskap, mange, plagsomme ikke-statlige trusler, og menneskeskapte så vel som naturlige risikoer. Mens disse trusler bekrefter NATOs varige formål, deres mangfoldighet og den forskjellige vekten som allierte knytter seg til hver, gjør prosessen med å nå konsensus om prioriteringer vanskeligere. Ved siden av dette, der har til tider vært spenninger og forskjeller i forhold til underliggende verdier som bidrar til anstrengte relasjoner mellom allierte.»

Det kan være et visst håp i at NATO-samholdet faktisk har reelle grunner til å sprekke opp. Men en freds- og antikrigsbevegelse er avhengig av å kle av NATOs krigsretorikk for å stå i mot en økende retning mot ny storkrig.

Sitater over er fra NATOs strategirapport hvis ikke annen kilde er oppgitt. Uthevinger og understrekninger er mine. Her ligger originalen peker 201201-Reflection-Group-Final-Report-Uni.pdf (nato.int) (https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2020/12/pdf/201201-Reflection-Group-Final-Report-Uni.pdf)

Bildemotiver er fra Pixabay og Unsplash